

Paikkatietoaineiston hyödyntäminen kalatalousalueilla

Rannikon kalatalousaluepäivät 23.9.2025, Turku

Mika Halttu, Lännen Kalaleader

Lännen Kalaleader

Euroopan unionin
osarahoittama

Sisältövaroitukset!

- Aineisto sisältää varsinkin loppupuolella tahallista provosointia, villiä ideointia ja tekoälyavusteista päättelyä
- Kaikki on kuitenkin esitetty vakavissaan, vaikka en pahastu nauramisesta.
- Minulle voi mieluusti antaa palautetta myös esityksen jälkeen valitsemallaan tavalla.

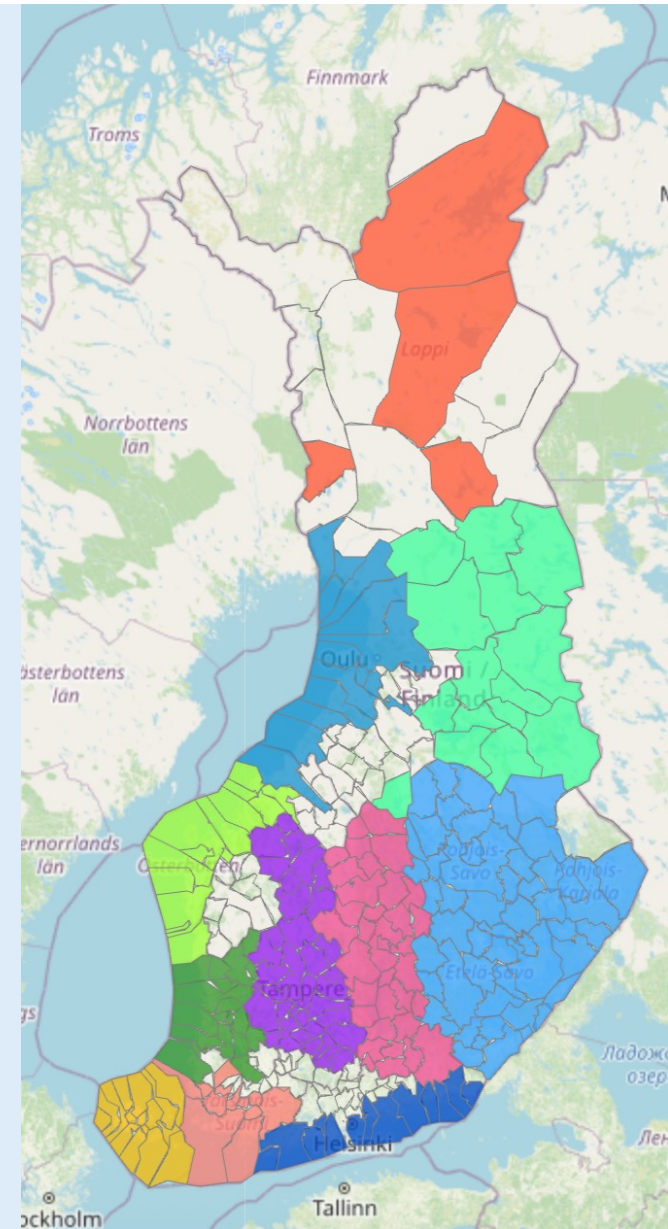

Lännen Kalaleader

Lyhyt esittely

- Lännen kalaleader on yksi Manner-Suomen kymmenestä paikallisen kehittämisen toimintaryhmästä.
- Kalaleaderit edistävät, opastavat ja rahoittavat erityisesti paikallista elinkeinokalataloutta ja sen edellytyksiä.
- Henkilöstönä aktivaattori, joka neuvoo toimijoita ja aktivoi hankkeita käyntiin
- <https://merijakalatalous.fi/kalaleader/kalaleader-ryhmat/>

Johdatus ajatukseen paikkatiedosta

Lännen Kalaleader

- Paikkatiedolla tarkoitetaan yleensäkin tietoa joka voidaan jotenkin sitoa karttaan. Esimerkiksi esittämällä tarinassa paikan nimi, se voidaan liittää karttaan.
- Nykyisin kehittyneet digitaaliset kartat ja navigointilaitteet mahdollistavat kartan käyttämisen melko monen asian pohjana
- Kalatalousalueilla suora kytkentä esimerkiksi KHS:n kautta; ”kaupalliseen kalastukseen hyvin soveltuvat alueet”

KHS ja moderni paikkatietojärjestelmä

Lännen Kalaleader

- Tämän esityksen idea tuli ilmi Merialuesuunnittelun seminaarissa
- Merialuesuunnittelu pyrkii yhdistämään alueelliseen suunnitteluun erilaisia ”karttatasoja”. Yksi lähes kokonaan puuttuva taso on KHS:n sisältämä tieto alueiden käytöstä
- Niklas Rönnerberg esitti KHS-aineistojen liittämistä MSP-aineistoon omistajien näkökulmana.
- Ongelmaksi osoittautui että KHS:t ovat hyvin eri tasoisia, työmäärä olisi valtava

Mitä tällainen paikkatieto voisi olla?

- Mainittu jo ”hyvin soveltuvat alueet”
- Vakiintuneet pyydyspaikat (yhteistyö vesialueomistajien kanssa?)
- Pyyntialueiden vuokraaminen, poikkeusluvut
- Kalastukselta rajoitetut alueet
- Tärkeät luontotyytit, kulttuurikohteet
- Pistemäiset kohteet kuten venerampit, retkikohteet, satamat, väylät, vuokra-alueet
- Kartta-aineisto yhdistettynä näyttää myös muun ihmisten ja yhteiskunnan toiminnan

Lännen Kalaleader

Airisto-Velkuan kalatalousalue: Rysät kartalle

Lännen Kalaleader

- [Loppuraportti](#)
- [Kartta-aineisto](#)

Mitä iloa paikkatietoaineistosta on?

- Hyödyt paikkatietoaineistosta (kuten vastuutkin) jakautuvat vesialueen omistajille ja kalatalousalueelle
 1. Parantaa suunnittelun ja päätöksenteon laatua
 2. Mahdollistaa resurssien kohdentamista
 3. Yhteensovittaminen muun suunnittelun kanssa
 4. Viestintä
 5. Seuranta ja arviointi

Lännen Kalaleader

1. Parantaa suunnittelun ja päätöksenteon laatua

- Tarkempaa tietoa esimerkiksi esimerkiksi uuden suunnittelun tueksi.
- Laajoilla alueilla yhteinen näkemys on usein melko kapea, kun vain muutama päättäjä tuntee oikeasti alueen
- Mahdollistaa paremman keskustelun kun alue on helpompi osoittaa
- Tekee hiljaista tietoa näkyväksi.

Lännen Kalaleader

2. Mahdollistaa resurssien kohdentamista

- Näyttää alueelta paikat joissa tarvitaan kehittämistä
- Osoittaa valvonnalle alueita (suurin kalastuspaine)

Lännen Kalaleader

3. Yhteensovittaminen muun suunnittelun kanssa

- Yhteistyö muiden viranomaisten kanssa.
 - Kunta/Kaupunki, maakunta kaavoittajana
 - ELY kalastuksenvalvojana
 - Rantojen rakentaminen
 - Kalastuksen suunnittelu
 - Suojelutarpeet
- Auttaa konfliktien hallinnassa?
 - Yhteinen tilannekuva kokonaisuudesta
 - Epäkohdat tai huolen aiheet helpompi määrittää

Lännen Kalaleader

4. Viestintä ja läpinäkyvyys

- Tiedon julkistus asukkaille ja muille alueen käyttäjille
- Selkeä kokonaiskuva alueen toiminnasta, mahdollisuuksista ja mahdollisista kielloista
- Parempi osallistaminen.
- Luottamus toimintaan nousee.

Lännen Kalaleader

5. Seuranta ja arviointi

- Muutosten seuranta
- Tiedon jatkuva keruu alueelta
- Muutosten arviointi, säännöllinen tarkastelu
- Helpompi havaita ja puuttua väärinkäyttöksiin

Lännen Kalaleader

Oma visio toiminnasta ja paikkatiedosta

Lännen Kalaleader

- Paikkatieto on yksi keino tuoda KHS ja kalatalousalueen hallinto nykyaikaiseksi
- Avoin toiminta voisi auttaa toimijapulaan sekä KTA-että OSK-tasolla.
- Voisiko KTA-toiminta muuttua enemmän kaupallisen omistajuuden hallinnan suuntaan?
- KHS voisi laajentua lakisääteisestä enemmän strategian suuntaan, helpottamaan hallintaa ja johtamista koko alueelle.
- Liitännät muihin strategioihin, kuten merialuesuunnitelma ja eri toimialojen ja toimielinten strategiat, kuten kunnalliset tai maakunnalliset matkailustrategiat

KHS:stä KTA:n strategiaksi?

- Tavoitteiden ja visioiden kuvaus
- Yhteiskunnalliset tavoitteet, kuten kestävyysnäkökulmat
- Strategiset kumppanuudet esiin
- Vuosisuunnittelun helpottaminen
- Toimivan johdon ohjaus
- Voisiko tällaisella yhteensovittamisella
 - **Vähentää ristiriitoja**
 - **Tehdä toiminnasta houkuttavaa**
 - **Tuoda omistajuudesta iloa ja hyötyjä**

Lännen Kalaleader

KTA ja omistajuuden kehittäminen

Lännen Kalaleader

Näkökulma	Kalatalousalue	Yhteismetsä
Omistuspohja	Vesialueiden omistajat, usein osakaskunnat ja yksityiset	Metsätilojen omistajat, jotka liittävät alueen yhteismetsään
Hallinto	Kalatalousalueen hallitus, käyttö- ja hoitosuunnitelma	Yhteismetsän hoitokunta/hallitus, metsäsuunnitelma
Luonnonvaran luonne	Kalakannat – uusiutuvia, mutta vaikeasti ennustettavia ja herkkiä ympäristömuutoksille	Metsä – uusiutuva, kasvu ja hakkuukierto suhteellisen ennustettavia
Taloudelliset tulot	Osakaskuntien kautta? Kalastusluvut, mahdolliset palvelutulot?	Puunmyynti, sivutuotteet (marjat, riista, matkailu)
Investoinnit	Kunnostukset, istutukset, valvonta	Metsäteiden rakentaminen, metsänhoitotyöt, suojelutoimet
Osakkaiden rooli	Voi olla passiivista → aktiiviset hallituksessa ratkaisevassa asemassa	Usein sama tilanne: aktiiviset vievät toimintaa eteenpäin
Konfliktit	Ammattikalastus vs. virkistyskalastus vs. suojelu	Puuntuotanto vs. virkistyskäyttö vs. suojelu
Asiantuntijuus	Biologia, kalatalous, paikkatieto , vesienhoito	Metsätalous, metsänkasvu, paikkatieto , luontoarvot
Viranomaisyhteistyö	ELY-keskukset, SYKE, Metsähallitus, kunnat	Metsäkeskus, ELY-keskukset, kunnat
Ekologinen epävarmuus	Suuri – kalakannat vaihtelevat, ilmastonmuutos ja vesien tila vaikuttavat voimakkaasti	Pienempi – metsien kasvu ennustettavampaa ja vakaampaa
Yhteiskunnallinen rooli	Paikallisen kalastuksen, virkistyksen ja matkailun tukeminen	Paikallistalouden, puumarkkinoiden ja virkistysarvojen turvaaminen

TÄMÄ AINEISTO ON TUOTETTU TEKOÄLYN AVULLA

Mistä varat kaikkeen?

- Paikkatietoaineiston hyödyntäminen edellyttää osaamista ja joskus välineistöä.
- Alussa työmäärä voi olla suuri
- Paikalliset kalaleaderit voivat auttaa rahoituksessa.
- **Nopeassa kyselyssä kaikki vastanneet aktivaattorit arvioivat paikkatietoaineistoa hyödyntävät hankkeet alueensa strategian mukaisiksi.**
- Lähes kaikilla Kalaleadereilla on vielä varoja
- Rahoitus mahdollista 6/2028 saakka (muuttuva tieto)

Lännen Kalaleader

Kiitos huomiostanne!

- Mika Halttu
- Lännen Kalaleader
- 044 7929002
- mika.halttu@ravakka.fi

Lännen Kalaleader